

Decoratieve appels voor de siertuin

Een hoogstamappelboom heeft een grote landschappelijke waarde. Hij is in het voorjaar vol bloesem en in de winter rijk beladen met gekleurde appels. In de winter, als de bladeren al lang gevallen zijn, kunnen de rode appels van de Jonathans nog aan de bomen prijken. En een Ananas Reinette vol met goudgele appeltjes is een lust voor het oog. Ook als er te weinig ruimte is voor een boomgaard of voor een grote appelboom, dan zijn er in de siertuin ook mogelijkheden om appelbomen met een grote sierwaarde aan te planten. En waarom zou je een malus (sierappel) aanplanten als er ook een fraaie handappel aangeplant kan worden?



De laatste jaren is de 'eetbare tuin' in de aandacht gekomen. Hierin vervaagt het onderscheid tussen sierplanten en nutsplanten, zoals groenten en fruit. Fruit met een hoge sierwaarde kan een plek tussen de sierplanten krijgen. Als er te weinig ruimte is voor een boomgaardje of een grotere boom, dan kunnen ook kleinere fruitboompjes geplant worden met rassen die niet alleen lekkere, maar ook fraaie vruchten geven, of die een interessante boomvorm hebben. Hier wat suggesties voor appelrassen die in de siertuin een plaats mogen hebben.

Bijzondere boomvormen

Al eeuwenlang zijn appels in kleine boomvormen geteeld door gebruik te maken van zwakke onderstammen. De moderne fruitteiler

gebruikt kleine boomvormen, vaak de zogenaamde spilvorm. Het gaat dan om appelrassen die je in de supermarkt of bij de groenteboer kunt kopen en waarvan de teelt goede en intensieve verzorging vraagt en die dus niet aan te bevelen voor de particulier. Boeiender is het om bijzondere en fraaie rassen aan te planten waarvan de bomen klein blijven. In de supermarkten zijn elk voorjaar wel kleinblijvende boompjes te koop, maar het gaat dan vaak om moderne rassen. Voor de liefhebber zijn nog veel meer mogelijkheden.

Leivormen

Appels laten zich ook in leivormen leiden, al is dat wat lastiger dan bij peren. Tegen een zonnige muur of schutting of als vrijstaande haagboompjes vragen ze ook nog weinig

ruimte. Tegen een leimuur op het zuiden kunnen appels wel zonnebrandvlekken krijgen. De aard van de schil is daar verantwoordelijk voor. Wel zal het gekozen ras niet op een sterke onderstam mogen staan, want dan is de groei-kracht te sterk en reageert de boom op de noodzakelijke snoei met het voortdurend produceren van jonge scheuten waaraan geen bloemknoppen en dus geen vruchten zullen komen.

Api Etoile.

Kleine zuilvormige appelbomen

Voor de kleine tuin en voor het balkon zijn bij tuincentra



Ananas Reinette.



Danziger Kantapfel.



Elise Rathke.

Rode Tulpappel.



miniappelboompjes verkrijgbaar. Ze worden ook wel ballerina-bomen genoemd. Het zijn appelboompjes die verticaal groeien zonder zijtakken. Ze vormen een soort pilaartjes met appels. De naam Ballerina is eigenlijk de naam van een van de eerste rassen die ooit geïntroduceerd is. Andere oudere rassen zijn Bolero, Waltz en Flamenco. De kwaliteit ervan is niet geweldig. Fraaiere en lekkerder zijn recent geïntroduceerde rassen als Red Sensation, Gold Sensation, Green Sensation en Maypole.

Een echte treurappelboom: Elisa Rathke

Dit is het enige appelras dat van nature een treurvorm heeft. Er zijn wel meer fruitrassen met lange, hangende takken, zoals Present van Engeland, maar geen enkele heeft zo'n uitgesproken treurvorm als Elisa Rathke. Deze geeft bovendien grote, fraai gekleurde appels die zowel als handappel als keukenappel bruikbaar zijn. Op een middelsterke onderstam blijft het een bescheiden boom.

Een zuilvormige appelboom: Kandil Sinap

Kandil Sinap vraagt weinig ruimte omdat deze opvallend smal blijft, de takken gaan recht omhoog. De boom draagt zeer smalle, fraai gekleurde appels, een soort cilindertjes, die bovendien prima smaken.

Opvallend gevormde appels

Niet als minibomen, maar op een middelsterke onderstam zijn oude appelrassen te enten, die bijzonder gevormde en fraaie vruchten geven. Hier een aantal suggesties:

- Api Etoilée: een decoratieve appel met stervormige kleine vruchten
- Champagne Reinette, Court Pendu en Vlaamse Schijveling met erg platte appels
- Kandil Sinap met zijn gekleurde cilindervormige appels
- Danziger Kantapfel en Rode Herfstcalville zijn opvallend van vorm en kleur, sterk geribd en mooi donker

Opvallend gekleurde appels

Veel appelrassen hebben bloedrood tot donkerrood gekleurde

vruchten, zoals bijvoorbeeld: Lobo, Gronsvelder Klumpke, MacIntosh, Tulpappel, Red Delicious, Rode Pippeling en Roter Eiserapfel.

Verder zijn er fraaie rode appels met opvallende stippels op de schil die een grote sierwaarde hebben. De bekendste is onze Sterappel. Op de fraaie rode schil staan heldere puntjes die sterretjes lijken. Bij het doorsnijden van de vrucht komt er een rode, stervormige tekening te voorschijn. Karin Schneider, een mutant van de Ingrid Marie, is prachtig dieprood tot donker paarsrood en heeft ook lichte stippen. Kwalitatief is de Karin Schneider beter dan de Sterappel, waar deze appel veel op lijkt, terwijl deze bovendien langer te bewaren is.

Maar er zijn meer donkerrode appels die zo'n tekening met stippen hebben: Berner Rosenapfel, Idared, Gascoyne's Scarlet, Melrose, Spartan, Starking, Worcester Pearmain. Voor de kleine tuin zijn ook Charlamowsky en Zigeunerin heel geschikt. Ze zijn fraai gestreept en de bomen blijven klein.

Bijzonder van kleur zijn verder Api Noir met kleine, zeer donkere tot soms bijna zwarte appels en Geneva, een grote, paarsrode, eetbare sierappel, die ook rood van binnen is.

En voor de aardigheid: je kunt ook kiezen voor de allerlelijkste appel: Knobby Russet.

Jan Veel



Ingrid Marie var. Karin Schneider.



Kandil Sinap.



Rode Herfstcalville.